

Lugemine.

Kalewipoeg.

I.

Kalewipoeg oli üks wägew Seftlaste kuningas ehk wanem, kes weel sel aeal elas, kui ritred ehk mõisnikud meie maale asusiwad, ja tegi neile sagedaste palju hirmu, palawat ja wõrinat taha.

Saadjärwe juures Tartu linna lähedal pidas ta kord oma kabe wanema wennaga wõidu-katset, kes neist kuningaks pidi sama. Nemad hakkasiwad suuri raud kiwa üle seitsme wersta laia järwe wiskama. Wanem wend juudis oma kiwi aga kunni poole järweni wiskata; kiwi kukkus järwe, kus see weel praegu näha olla. Ja see pärast pidi iga üks, kes siis üle järwe sõitis, üks raha tük sisse wiskama, kui õnnelikult sealt üle tahtis minna ehk tulla. Teine wend wiskas oma kiwi, mis kunni kümme sammu Tartu poole järwe ääre wette kukkus. Noorem wend aga wiskas

oma raud kiwi mitu sada sammu kaugele üle järwe. Sell' kombel oli noorem wend, nagu ka Wana Kalew jo ete kuulutand, kuningaks saanud.

Kui wõerad selle maale ähwardasiwad kurja ja paha teha, läks Kalewipoeg läbi Peipse järwe, sealt poolt äärest laudu tooma, et üht kindlat linna ehitada. 12 tosinat suuri sae laudu mehel turja peale laotud, tuli ta läbi Peipse järwe õnnelikult tagasi, ehk küll üks lausuja Mlatškiwist, kelle juuksed üles poole püüsti kui kadaka põesas, pää otsas nagu põppe sari, oma suure laia suu ja punnis lõugadega laenete sisse puhus, mis kui mäed üles tormasiwad, nõnda et need Kalewipoemale kunni niudeni lausudes läksiwad. Siis pahandas wägew mees, tõmbas mõega tuppest, seda hirmsa näuga nõida karistama; see aga näitas oma taldu ja pani plehku. Kalew puhkas siis wäsimusest ühe mäe kingu peal, mis selle nime al „Kalewipoea jäng“ tuntakse. Seal uinus ta magama, ta suur mõel pahema külle peale pandud. Kui ta nooriskas, et mäed wasta kõlasid, pööras soola-puhuja ehk -nõid tagasi ja warastas ta mõega ära, kui wanamees raskesti magas, mis ta aga lausumisega tõsta wõis. Ta wedas seda mõeka enese taga lohinal ära, ja et see wäga raske oli, kukkus ta käest ühte jõke,